

HÖGRE REVISORSEXAMEN
Del II

December 2008

HÖGRE REVISORSEXAMEN

Allmänt

Datum:	3 december 2008
Skrivtid:	2 x 4,5 timmar, varav 4,5 timmar för del II
Hjälpmedel:	Alla hjälpmedel är tillåtna förutom kontakt med andra personer (t.ex. via mobiltelefon eller dator)
Krav för godkänt resultat:	75 poäng av 100 utan några särskilda krav på fördelningen av poäng på olika uppgifter

Rekommenderat arbetssätt

Förutsättningarna för godkänt resultat förbättras av ett strukturerat tillvägagångssätt vid genomförandet av provet. Det är av särskild vikt att:

- ▶ använda tillräckligt med tid för inläsning av praktikfallen
- ▶ fördela tiden utifrån varje uppgifts svårighetsgrad och poängantal
- ▶ beakta att frågeställningen kan inrymma många aspekter och ämnesområden

Utformning av svar

Du lämnar alltid dina svar i egenskap av auktoriserad revisor. Vid avgivande av svar bör du:

- ▶ svara på ett strukturerat sätt med tydligt och korrekt språk
- ▶ ange motiveringar och hänvisningar samt visa uträkningar
- ▶ markera eventuella citat med kursiv stil och ange källa

För det fall någon uppgift är oklar finns möjlighet för provvakten att kontakta provkonstruktören för eventuellt förtydligande.

Bedömning

Bedömningen av svar, som ska lämnas på bifogade svarsblanketter eller utskrifter från PC, sker utifrån en svarsmodell. Alternativa svar kan - beroende på motiveringar - också beaktas vid bedömningen.

Svar på varje uppgift - eller deluppgift - bedöms enligt följande princip i exempelvis en fråga omfattande fyra poäng:

Poängsättningen innebär följande:

- 4 p - Bra svar
- 3 p - Tillfredsställande svar
- 2 p - Vissa brister
- 1 p - Stora brister
- 0 p - Uteblivet eller felaktigt svar

<u>Uppgift</u>	<u>Poäng</u>
3. Såg och Trä i Småland AB	24
4. Fixuria AB (publ.)	26

Lycka till!

3. Såg och Trä i Småland AB (24 poäng)

Bakgrund

Såg och Trä i Småland AB säljer sågade trävaror. Råvaran i form av tall och gran av prima sortering köps in huvudsakligen från lokala skogsägare. Kunderna utgörs främst av lokala småhustillverkare, men knappt hälften av omsättningen går på export till Västeuropa. Koncernen består av moderföretaget och fyra utländska dotterföretag, vilka är försäljningsbolag.

Verkställande direktör i moderföretaget är Pär Runesson, som 2002 tog över posten efter sin far, Olle Runesson. Aktierna i moderföretaget ägs i dag med 25 % vardera av Pär och hans tre syskon. I styrelsen sitter Pärs tre syskon. Koncernens omsättning uppgick under 2007 till 585 mnkr med ett resultat före skatt på 75 mnkr. Eget kapital i koncernen uppgick vid utgången av 2007 till 80 mnkr. För 2008 förutspås en nedgång i resultatet till följd av den vikande bostadsmarknaden i Sverige och övriga Europa, men verksamheten är dock fortsatt lönsam.

Du är revisor i moderföretaget sedan 2003 och din byrås samarbetspartners är revisorer i dotterföretagen. Koncernens räkenskapsår är kalenderår och koncernen och moderföretaget tillämpar Bokföringsnämndens allmänna råd och rekommendationer.

Deluppgift 3.1

Du blir i augusti 2008 kontaktad av Pär Runesson som informerar dig om att ägarna behöver medel för att finansiera en större privat investering. De har därför för avsikt att besluta om en aktieutdelning på en extra bolagsstämma. För att kunna genomföra investeringen har de för avsikt att även inkludera innevarande räkenskapsårs intjänade resultat.

Ägarnas önskade utdelning uppgår till 60 mnkr. Utdelningsbara medel vid utgången av 2007 uppgick till 45 mnkr. Enligt upprättat halvårsbokslut per 30 juni 2008 uppgick resultatet efter skatt i moderföretaget till 28 mnkr. Härutöver kommer moderföretaget under andra halvåret att erhålla utdelningar från de utländska dotterföretagen på 30 mnkr. Likvida medel inklusive ej utnyttjad checkkredit uppgick den 30 juni till 125 mnkr.

Uppgift (4 p)

VD undrar om det är möjligt att vid en extra bolagsstämma i augusti besluta om en utdelning på 45 mnkr och därefter ta ett förskott på den utdelning om 15 mnkr som sedan ska bekräftas vid den kommande årsstämman. Vad svarar Du VD?

Deluppgift 3.2

Ekonomichefen Birgitta Bengtsson kontaktar dig och informerar dig om att moderföretaget avser att sälja sin kontorsfastighet och sedan hyra tillbaka den av förvärvaren i enlighet med ett 10 års kontrakt. Fastigheten förvärvades av företaget för ett halvår sedan för en köpeskilling om 5 mnkr. Det avtalade försäljningspriset är 2,5 mnkr och den avtalade årshyran är 250 tkr. Det nya kontraktet ger inte Såg och Trä i Småland AB någon förtursrätt att förvärva fastigheten. Birgitta är mycket nöjd med

hyresnivån som ligger på hälften av en bedömd marknadshyra. Förvärvaren har nyligen förvärvat den likvärdiga grannfastigheten för ett betydligt högre pris. Hyresnivån för den fastigheten är den dubbla eller 500 tkr per år. Birgitta frågar dig om de redovisningsmässiga konsekvenserna av transaktionen.

Uppgift (4 p)

Vad svarar du ekonomichefen? I ditt svar kan du bortse från avskrivningar gjorda under räkenskapsåret.

Deluppgift 3.3

I september 2008 blir du kontaktad av styrelsens ordförande Pernilla Svensson. Pernilla upplever att styrelsen besitter alltför liten kompetens i ekonomiska frågor och hon ber dig närvara på styrelsens möten framöver. Pernilla förväntar sig att du kommenterar ekonomiska frågor och i övrigt endast "sitter med". I styrelsen sitter de tre syskonen men även Pär deltar i egenskap av VD. Sekreterare till styrelsen är en lokal affärsjurist. Antalet styrelsemöten uppgår till ca fem per år.

Uppgift (4 p)

Kan du tillmötesgå Pernillas önskemål om att delta på företagets styrelsemöten?

Deluppgift 3.4

Revisionen av 2008 års räkenskaper och förvaltning är nu avslutad. Av nedanstående tabell framgår viss finansiell information avseende 2008.

	Koncernen	Moderföretaget
Omsättning, Mnkr	550	300
Årets resultat, Mnkr	33	60
Eget kapital, Mnkr	100	70

Styrelsen har skrivit på årsredovisningen och efter avslutad revision kvarstår nedanstående tre frågeställningar.

- ▶ Vid revisionen har det framkommit att Pär anlitat sin hustru, Inga Runesson, som konsult. Hennes uppdrag har varit att utreda och analysera företagets HR-funktion. Uppdraget har dokumenterats i ett uppdragsavtal undertecknat av Pär. Arvodet för det utförda arbetet uppgår till 450 kkr och Inga har lämnat en utförlig rapport som har rönt stor uppskattning hos Såg och Trä i Småland AB. Din utförda granskning ger vid handen att arvodet på 450 kkr synes vara väl motiverat och tilltaget i underkant. Styrelsen har emellertid inte varit informerad om att Pär anlitat sin hustru.
- ▶ Såg och Trä i Småland AB har under hösten märkt av en nedgång på marknaden. Detta har bland annat medfört att beläggningen på sågverket i Ryssby gått ned kraftigt. Utsikterna för Ryssbyanläggningen 2009 ser dystra ut och ni har i revisionen identifierat ett nedskrivningsbehov uppgående till ca 5 mnkr

såväl i moderföretaget som i koncernen. Företaget har en väl utbyggd resultatmätning som möjliggör mätning av resultatutvecklingen för varje sågverk. Företagsledningen hävdar att det föreligger betydande övervärden på andra sågverk som kraftigt överstiger nedskrivningsbehovet på Ryssbyanläggningen. Någon nedskrivning har därför inte gjorts.

- ▶ Vid din granskning av händelser efter balansdagen har noterats att en av moderföretagets större kunder har fått likviditetsproblem. Såg och Trä i Småland AB har i slutet av april 2009 förfallna fordringar på 10 mnkr hänförliga till kunden. Dessa var till ingen del förfallna den 31 december 2008. Mycket tyder på kunden kommer att gå i konkurs då kunden i februari 2009 förlorat upphandlingen avseende förlängningen av ett avtal med Växjö kommun. En reservering för osäker fordran har gjorts med 8 mnkr i april 2009. I årsredovisningen har lämnats information i förvaltningsberättelsen om den gjorda reserveringen.

Uppgift (12 p)

Redogör för dina ställningstaganden inför upprättandet av revisionsberättelsen och utforma ett förslag till revisionsberättelse. Bortse från eventuella skattekonsekvenser.

4. Fixuria AB (publ.) (26 poäng)

Bakgrund

Fixuria AB (publ.) är ett ledande detaljistföretag som arbetar med att sälja tekniska produkter direkt till konsument. Verksamheten startades på 1940-talet av familjen Anderzon från Östersund och noterades på OMX, Stockholmsbörsen 1998. Bolagets aktier ägs främst av ett börsnoterat förvaltningsbolag. Koncernen har butiker och säljer butikernas sortiment via Internet. Koncernens butiker finns i samtliga nordiska länder samt Frankrike och Tyskland. Butikerna drivs i aktiebolagsform och samtliga butiker ägs till 100 % av Fixuria AB. I Sverige har företaget etablerat ett fyrtiotal butiker sedan starten. Sverige är det land där koncernens verksamhet är störst och mest etablerad.

Koncernen expanderar kraftigt både på den svenska marknaden och utomlands och har som målsättning att den ska finnas representerad i ett tiotal europeiska länder inom den närmaste femårsperioden. Under året har därför ett antal förvärv gjorts. Koncernen omsatte under 2007 drygt 3 miljarder kronor med ett resultat före skatt på 325 mnkr, vilket var koncernens bästa någonsin.

Då företaget är noterat tillämpas IFRS och koncernens räkenskapsår är kalenderår. Du är revisor i moderföretaget och de svenska dotterföretagen sedan 2005.

Deluppgift 4.1

I samband med ett planeringsmöte inför 2008 års revision informerar koncernens ekonomichef dig om att moderföretaget under räkenskapsåret avser att avyttra en minoritet av aktierna i ett svenskt dotterföretag till den lokala företagsledningen. Försäljningen av aktierna kommer att ske till marknadspris. Överlåtelsen av aktierna i dotterföretaget kommer inte att vara villkorat fortsatt anställning för den lokala företagsledningen.

Uppgift (6 p)

- Redogör för hur transaktionen ska redovisas i koncernredovisningen enligt IFRS. Bortse från eventuella upplysningskrav.
- Redogör för om det föreligger några associationsrättsliga bestämmelser som bör tas i beaktande inför försäljningen.

Deluppgift 4.2

Ett par veckor senare får du ett samtal från ekonomichefen som informerar dig om att Fixuria AB har tecknat ett koncernövergripande avtal innefattande att delar av koncernens drift av informationssystemet ska tas över av en extern part. Leverantören som Fixuria AB tecknat avtal med har sin verksamhet i Kiruna. Avtalet innefattar att den externa leverantören ska ta över ansvaret för den operativa driften innefattande drift, support och underhåll. Bland de system som omfattas av avtalet ingår koncernens ekonomisystem samt order-, lager- och faktureringsystemet som alla berör väsentliga processer för koncernen.

Uppgift (6 p)

Vilka överväganden gör du i revisionen med anledning av det ingångna avtalet?

Deluppgift 4.3

I mars 2009 blir du kontaktad av styrelsens ordförande som ber dig att vid den kommande årsstämman berätta om revisionen i koncernen. Han ber dig att återkomma med ett förslag som i korthet beskriver vad du avser att behandla i ditt anförande.

Uppgift (4 p)

Beskriv i punktform vilka områden du kommer att beröra i ditt anförande.

Deluppgift 4.4

Styrelsen har undertecknat årsredovisningen och du har avgett din revisionsberättelse. En kallelse har publicerats med en dagordning och information inför årsstämman som kommer att hållas inom fyra veckor. Efter det att kallelsen skickats ut blir du kontaktad av en aktieägare företrädande en grupp aktieägare. Han informerar dig om att de avser föreslå att avstyra ansvarsfrihet för styrelsen och den verkställande direktören. Aktieägaren informerar dig om att de bakomliggande skälen till avstyrkandet är att gruppen har fått information om att VD, använt företagets medel för privata utgifter. Vidare är gruppen ytterst tveksam till företagets aggressiva etableringsstrategi i Europa vilken enligt gruppens förmenande inte kan försvaras.

Uppgift (6 p)

Vilka åtgärder vidtar du efter det att ha fått informationen från aktieägaren? Bortse från eventuella konsekvenser av misstanke om brott.

Deluppgift 4.5

Vid den kommande årsstämman får du ett antal frågor från några av de närvarande aktieägarna:

- ▶ En aktieägare har noterat, vad han menar är en uppenbar felaktighet i årsredovisningen, innebärande att bland eventalförpliktelseerna för koncernen ingår borgensåtaganden för dotterföretag. Borgensåtagandet uppgår till 100.000 kronor.
- ▶ En annan aktieägare har noterat att arvoden för rådgivning till din byrå är omfattande och uppgår till i stort sett lika mycket som revisionsarvodet och undrar hur det är förenligt med ditt oberoende.

Styrelsens ordförande inhämtar stämmans godkännande att frågan ska besvaras varefter han ber dig kommentera frågeställningarna vilket du accepterar.

Uppgift (4 p)

Vad svarar du på aktieägarnas frågor?

Revisionsberättelse

Till årsstämman i Såg och Trä i Småland AB

Org. nr. 555666 - 7777

Jag har granskat årsredovisningen, koncernredovisningen och bokföringen samt styrelsens och verkställande direktörens förvaltning i Såg och Trä i Småland AB för räkenskapsåret 2008. Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för räkenskapshandlingarna och förvaltningen och för att årsredovisningslagen tillämpas vid upprättandet av årsredovisningen och koncernredovisningen. Mitt ansvar är att uttala mig om årsredovisningen, koncernredovisningen och förvaltningen på grundval av min revision.

Revisionen har utförts i enlighet med god revisionssed i Sverige. Det innebär att jag planerat och genomfört revisionen för att med hög men inte absolut säkerhet försäkra mig om att årsredovisningen och koncernredovisningen inte innehåller väsentliga felaktigheter. En revision innefattar att granska ett urval av underlagen för belopp och annan information i räkenskapshandlingarna. I en revision ingår också att pröva redovisningsprinciperna och styrelsens och verkställande direktörens tillämpning av dem samt att bedöma de betydelsefulla uppskattningar som styrelsen och verkställande direktören gjort när de upprättat årsredovisningen och koncernredovisningen samt att utvärdera den samlade informationen i årsredovisningen och koncernredovisningen. Som underlag för mitt uttalande om ansvarsfrihet har jag granskat väsentliga beslut, åtgärder och förhållanden i bolaget för att kunna bedöma om någon styrelseledamot eller verkställande direktören är ersättningsskyldig mot bolaget. Jag har även granskat om någon styrelseledamot eller verkställande direktören på annat sätt har handlat i strid med aktiebolagslagen, årsredovisningslagen eller bolagsordningen. Jag anser att min revision ger mig rimlig grund för mina uttalanden nedan.

Växjö i maj 2009

NN
Auktoriserad revisor